

PROFESINIO ORIENTAVIMO TEIKIMO TVARKOS APRAŠO NUTARIMO PROJEKTO

DERINIMO PAŽYMA

Eil. Nr.	Pateiktos pastabos ir pasiūlymai	Išvadų, pasiūlymų ir pastabų vertinimai bei komentarai
1.	Jaunimo reikalų agentūra 2022 m. liepos 29 d. raštas Nr. Nr. 2S-836(5.2)	
1.1.	Aprašo 1 punkte, po žodžių „švietimo įstaigose“, siūlome įrašyti žodžius „bei kitose įstaigose ir organizacijose“, atsižvelgiant į tai, kad Užimtumo tarnyba užtikrina nenutrūkstamą Profesinio orientavimo paslaugų teikimą Regioniniuose karjeros centruose, o Užimtumo tarnyba nėra švietimo įstaiga, taip pat svarbu paminėti kad tokios paslaugos gali būti tiekiamos, taip pat Atviruosiuose jaunimo centruose (toliau – AJC), atvirose jaunimui erdvėse (toliau – AJE), kitose su jaunimu dirbančiose organizacijose, teikiančiose įvairias socialines ir kitokias paslaugas, skirtas neaktyviems jauniems žmonėms.	Neatsižvelgta. Aprašo pirmame punkte yra detalizuojamas Aprašo skyrių turinys, todėl siūlymas įterpti žodžius „bei kitose įstaigose ir organizacijose“ nėra tikslingas, kadangi karjeros specialistų etatų pasiskirstymo principai taikomi būtent bendrojo ugdymo, profesinio mokymo ir kitoms švietimo įstaigoms (toliau – Švietimo įstaigos). Minėto punkto tikslas nėra nustatyti profesinį orientavimą teikiančius subjektus, nes tai yra reglamentuota kitais teisės aktais – Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme.
1.2.	Aprašo 4 punkte po žodžių „ir kitos institucijos“ siūlome įrašyti žodžius „įstaigos bei organizacijos“, kadangi tokias paslaugas gali teikti ne vien institucijos (žr. ankstesnį punktą).	Neatsižvelgta. Aprašo 4 punkte yra vartojama Švietimo įstatymo formuluotė – 18 str. 2 d.
1.3.	Aprašo 7 punkte po žodžių „Lietuvos Respublikos užimtumo įstatyme, įrašyti: „Lietuvos Respublikos Jaunimo politikos pagrindų įstatyme“, kadangi šiame Apraše jau vartojamos sąvokos „jaunimas“, „jaunas žmogus“, reglamentuotos šiame įstatyme, papildomai siūlome įtraukti šiame įstatyme vartojamą „neaktyvaus jauno žmogaus“ sąvoką, kuri kaip tik apibrėžia dabartinio Aprašo projekto 18.1 papunktyje minimą jaunimo tikslinę grupę. Šis pasiūlymas aktualus ir todėl, kad siūlome papildyti Aprašą įtraukiant sąvoką „su jaunimu dirbančią organizaciją“, kuri yra apibrėžta šiame įstatyme.	Neatsižvelgta. Pateiktame siūlyme minimi koreguotini punktai, kurie buvo pakeisti ar jų buvo atsisakyta projekto derinimo metu su Socialinės apsaugos ir darbo ministerija bei Užimtumo tarnyba.
1.4.	Aprašo 8 punkte po žodžių Lietuvos mokinių neformaliojo švietimo centru“ įrašyti „Jaunimo reikalų agentūra“, kadangi ši įstaiga atsakinga už jaunimo politikos įgyvendinimą Lietuvoje, bendradarbiauja su Lietuvos mokinių	Neatsižvelgta. Minimame punkte, atsižvelgiant į Ekonomikos ir inovacijų ministerijos siūlymą, sutarta sąrašą apriboti tik ministerijomis, su kuriomis bendradarbiauja Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto

	neformaliojo švietimo centru įgyvendinant Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamo projektą „Kokybiškų karjeros paslaugų teikimas realioje ir virtualioje aplinkoje“, o kokybiškų profesinio orientavimo paslaugų teikimas yra ir jaunimo politikos objektu, kuriam Jaunimo reikalų agentūra planuoja skirti didelį dėmesį, pasitelkdama ir savivaldybių jaunimo reikalų koordinatorius.	ministerija planuodama ir koordinuodama Profesinio orientavimo paslaugas. Kito lygmens įstaigų minimame punkte atsisakyta.
1.5.	Aprašo 14.3 papunktyje po žodžių „veikiančias Švietimo įstaigas“ įrašyti žodžius: „kitas su jaunimu dirbančias įstaigas ir organizacijas“, kadangi tokios konsultacijos yra svarbios ne tik švietimo įstaigoms, bet ir kitoms įstaigoms ir organizacijoms, dirbančiomis su neaktyviais jaunais žmonėmis, kurie nelanko švietimo įstaigų. Galimybė gauti konsultacijas visiems profesinio orientavimo paslaugas teikiantiems subjektams, neabejotinai prisideda prie geresnio paslaugų teikimo organizavimo ir kokybės.	Atsižvelgta iš dalies. Patikslintas Aprašo 16.2 papunktis. Numatyta, kad Lietuvos mokinių neformaliojo švietimo centras (LMNŠC) turėtų teikti konsultacijas ir kitoms institucijoms, teikiančioms Profesinio orientavimo paslaugas, įskaitant ir JRA rašte minimas su jaunimu dirbančias įstaigas ir organizacijas. Vertiname, jog siūlymas numatyti tokią funkciją savivaldybės lygmeniui nėra tikslingas, nes esminis metodinis palaikymas bus teikiamas per LMNŠC, kaip Profesinio orientavimo paslaugas koordinuojančią instituciją.
1.6.	18.1 papunktyje po žodžių „mokymo įstaigų mokiniams nuo 14 metų“ išbraukti likusią Punkto dalį, kadangi žemiau siūlome Apraše išskirti naują papunktį, skirtą kitoms tikslinėms grupėms.	Neatsižvelgta. Pateiktame siūlyme minimi koreguotini punktai, kurie buvo pakeisti ar jų buvo atsisakyta projekto derinimo eigoje su Socialinės apsaugos ir darbo ministerija bei Užimtumo tarnyba.
1.7	Įtraukti į Aprašą naują – 18.3 papunktį ir jį išdėstyti taip: „18.3 teikia Profesinio orientavimo paslaugas jaunimui, įskaitant ir neaktyvius jaunus žmones, bendradarbiaudami su įstaigomis ir organizacijomis, kurių veiklos tikslas - šių tikslinių grupių (re)integracija į darbo rinką;“	Atsižvelgta iš dalies. Pateiktame siūlyme minimi koreguotini punktai, kurie buvo pakeisti ar jų buvo atsisakyta projekto derinimo metu su Socialinės apsaugos ir darbo ministerija bei Užimtumo tarnyba. Atnaujintame projekte patikslintos Užimtumo tarnybos funkcijos numatant, kad Užimtumo tarnyba teikia Profesinį orientavimą asme
2.	Ekonomikos ir inovacijų ministerija 2022 m. rugpjūčio 2 d. raštas Nr. (4.6-82Mr)-3-	
2.1.	Atsižvelgiant į tai, kad profesinio orientavimo sistemoje būtinas strateginis koordinavimo lygmuo, manytina, kad Aprašo projekto 9 punkte numatyta tarpinstitucinių veiklų, susijusių su Profesiniu orientavimo paslaugų teikimu, koordinavimui sudaroma nuolatos	Neatsižvelgta. Ministerija pritaria siūlymui ilguoju laikotarpiu įtvirtinti, kad Profesinio orientavimo sistemos politinis koordinavimas turėtų būti priskirtas

	veikianti darbo grupė tam nėra skirta ir negali būti ilguoju laikotarpiu atsakinga už Aprašo projekto 11.1-3 punktuose numatytų funkcijų vykdymą. Siūlytina Aprašo projekte numatyti strateginio koordinavimo lygmens tarybą (toliau – Taryba), suteikiant jai panašias funkcijas, kurias vykdo Vyriausybės komisijos nacionalinei žmogiškųjų išteklių stebėsenai koordinuoti (toliau – NŽISK komisija). Tokia Taryba nustatytų profesinio orientavimo sistemos tikslus ir pagrindines kryptis, atsižvelgdama į ekonomikos plėtros perspektyvas. Manytina, kad tikslinga ilguoju laikotarpiu minėtos Tarybos vaidmenį suteikti NŽISK komisijai.	NŽISK. Atsižvelgiant į tai, numatoma šį siūlymą pristatyti NŽISK ir priėmus sutarimą parengti aktualių dokumentų, reglamentuojančių NŽISK steigimą ir veiklą projektus, taip pat ir Profesinio orientavimo sistemą reglamentuojančio LRV nutarimo pakeitimo projektą.
3.	Teisingumo ministerija 2022 m. rugpjūčio 8 d. raštas Nr. 22-10700	
3.1.	Aprašo 2 punkte atkartojama dalis Švietimo įstatymo 18 straipsnio 1 dalies nuostatos – ši Aprašo nuostata yra perteklinė, todėl siūlome jos atsisakyti.	Neatsižvelgta. Punktas yra patikslintas ir papildytas pagal Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos siūlymą, juo reglamentuojama, kokios veiklos teikiamos švietimo sistemoje, o kokios – užimtumo rėmimo sistemoje.
3.2.	Rekomendacijų 48 punkte įtvirtinta, jog „Teisės akte vartojamos sąvokos (terminai ir jų apibrėžtys) išdėstomos viename punkte punktų papunkčiais abėcėlės tvarka. <...> Jei teisės akte vartojamos kitame (-uose) teisės akte (-uose) apibrėžtos sąvokos, paskutiniame šio punkto papunktyje nurodoma, kad kitos apraše (taisyklėse ar pan.) vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos kitame (-uose) nurodytame (-uose) teisės akte (-uose) arba tiesioginio taikymo Europos Sąjungos teisės akte (-uose), <...>.“ Šiuo atveju Aprašo 2 punkte įvedama Profesinio orientavimo paslaugų sąvoka, 3 punkte – Profesinio veiklinimo sąvoka, o 7 punkte nurodoma, jog Apraše vartojamos sąvokos atitinka Švietimo įstatyme, Lietuvos Respublikos profesinio mokymo įstatyme, Lietuvos Respublikos užimtumo įstatyme vartojamas sąvokas. Apraše sąvokos pateikiamos nesilaikant Rekomendacijų, todėl būtina tikslinti Aprašą.	Iš dalies atsižvelgta. Tiek profesinio orientavimo paslaugos, tiek profesinis veiklinimas nėra sąvokos, tai yra dokumente įvesti trumpiniai. 2. Profesinis orientavimas švietimo sistemoje vykdomas teikiant ugdymo karjerai, profesinio informavimo ir profesinio konsultavimo paslaugas, o užimtumo rėmimo sistemoje teikiant profesinio informavimo, profesinio konsultavimo ir profesinės karjeros planavimo paslaugas (toliau kartu vadinama – Profesinio orientavimo paslaugos). 3. Vykdamt profesinį informavimą, vykdomos veiklos, kurios padeda pažinti profesijas, jų ypatumus ir karjeros galimybes, įtraukiant asmenis į praktinę, pažintinę veiklą, įmonėse, institucijose ar organizuojant veiklas profesinio mokymo įstaigose ir sektoriniuose profesinio mokymo centruose (toliau – Profesinis veiklinimas).

3.3.	<p>Neaiškus Aprašo 9 punktu tarpinstitucinių veiklų, susijusių su profesinio orientavimo paslaugų teikimu, koordinavimui sudaromos nuolatos veikiančios darbo grupės (toliau – Darbo grupė) statusas. Vyriausybė Aprašu inicijuoja Darbo grupę, nustato jos institucinę sudėtį, Darbo grupės funkcijas. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstatymo 27 straipsnio 4 ir 5 dalimis, Vyriausybės komisijos sudaromos Vyriausybės pavestoms užduotims atlikti, o sudarant jas Vyriausybė nustato ir jų užduotis, personalinę sudėtį arba gali personalinę sudėtį pavesti tvirtinti Ministrui Pirmininkui, ministrui, Vyriausybės kancleriui ar Vyriausybės įstaigos vadovui. Siūlome tikslinti projektą jo nuostatas suderinant su minėtomis Vyriausybės įstatymo nuostatomis.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Pagal Vyriausybės įstatymo 27 str. 2 d. Vyriausybės komitetai yra Vyriausybės patariamąsios institucijos; jų tikslas – teikti Vyriausybei siūlymus dėl jos veiklos prioritetų, politikos ir strategijos tam tikroje srityje pasirinkimo ir jų atitikties Valstybės pažangos strategijai, prireikus derinti ministrų pozicijas sprendžiant valstybės valdymo reikalus ir vykdyti kitus Vyriausybės nustatytus uždavinius ir funkcijas. Pagal Vyriausybės įstatymo 27 str. 4 d. Vyriausybės komisijos sudaromos Vyriausybės pavestoms užduotims atlikti, jų darbo tvarką reglamentuoja Vyriausybės darbo reglamentas. Apraše įtvirtinama darbo grupė savo esme neatitinka Vyriausybės įstatyme reglamentuojamų komitetų ar komisijų, jos tikslas nėra teikti Vyriausybei siūlymus, joje nebus derinamos ministrų pozicijos ar vykdomos Vyriausybės pavestos užduotys. Taigi, tai yra žemesnio statuso darbo grupė, skirta koordinuoti profesinį orientavimą, tai padės Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai vykdyti Profesinio mokymo įstatyme numatytą funkciją – planuoti profesinį orientavimą. Pabrėžtina, kad ateityje planuojama profesinio orientavimo klausimų koordinavimą perkelti į aukštesnį lygį, galimai Vyriausybės komisijai nacionalinei žmogiškųjų išteklių stebėsenai koordinuoti, tačiau, pirmiausia, tam bus keičiami šios komisijos veiklą reglamentuojantys teisės aktai.</p>
3.4.	<p>Aprašo 11 punkte nurodomos Darbo grupės funkcijos, numatant stebėjimą, svarstymą, analizę ir pan. Visgi, lieka neaišku, koks šių Darbo grupės atliekamų veiksmų ryšys su Aprašo 9 punkte įtvirtinamu tarpinstitucinių veiklų, susijusių su Profesinio orientavimo paslaugų teikimu, bei kitų profesinio orientavimo veikloje dalyvaujančių švietimo įstaigų bei kitų institucijų funkcijų, koordinavimu. Todėl Aprašo 11 punktas tikslintinas (nurodant papildomus veiksmus, atliekamus po stebėjimo, svarstymo ar analizės, pavyzdžiui, jei atliekama analizė, kam teikiami siūlymai ir pan.).</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies. Atsisakyta akcento į tarpinstitucinį koordinavimą, ir akcentuotas profesinio orientavimo paslaugų koordinavimas, pakoreguoti punktai.</p>

3.5.	Lieka neapibrėžta ir tai, kaip profesinį orientavimą vykdanči švietimo įstaiga galės užtikrinti Aprašo 15.1 ir 15.2 papunkčiuose nurodytas pareigas, jei karjeros specialistais bus ne tos švietimo įstaigos darbuotojai.	<p>Atsižvelgta iš dalies. Negalima kreipti dėmesį tik į tiesiogiai institucijoje dirbantį asmenį. Įstaigų, kurių savininko teises ir pareigas įgyvendins savivaldybė, atveju, remiantis Aprašo IV skyriumi, savivalda turės įgalioti kitą instituciją teikti paslaugas centralizuotai, tokiu atveju bus užtikrinamas ir reikalavimas teikti paslaugas nenutrūkstamai ir užtikrinant karjeros specialistų kompetencijas.</p> <p>15.2 papunkčio atsisakyta, nes jame atkartojamos įstatymo nuostatos.</p>
3.6.	Aprašo 15.3 papunktis turi būti tikslinamas, nes iš siūlomos formuluotės nėra aišku, ar sąlygų sudarymas karjeros specialistui, dirbančiam švietimo įstaigoje, tobulinti kvalifikaciją apima tik galimybių kvalifikacijos tobulinimui sudarymą, t. y. išleidimą kelti kvalifikaciją, ar ir kvalifikacijos tobulinimo finansavimą, siuntimą į mokymus. Taip pat lieka neapibrėžta ir šios pareigos įgyvendinimo forma tais atvejais, kai karjeros specialistas bus ne tos švietimo įstaigos darbuotojas.	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Numatyta, kad rūpinasi tik tais atvejais, kai dirba įstaigoje. O sąvoka „sudaro sąlygas“ yra plati ir dažnai vartojama teisės aktuose jos nedetalizuojant, nes jos turinys išsiskleidžia kitose teisės normose, reglamentuojančiose darbuotojų kvalifikacijos kėlimą, tai gali apimti ir finansavimą, ir išleidimą į mokymus darbuotojų lėšomis bei kitas priemones.</p>
3.7.	Siūlome patikslinti Aprašo 16.1 papunktį, kadangi iš siūlomos nuostatos lieka neaišku, kur teikiamas profesinio orientavimo paslaugas koordinuoja bei plėtoja Lietuvos mokinių neformaliojo švietimo centras. Be to, nėra aišku, kas yra šiame punkte minimi vyresni asmenys.	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Atsisakyta planavimo ir koordinavimo, nukreipto į mokinius, nes tai vyksta tiesiogiai per švietimo įstaigas, tačiau lieka paslaugų plėtojimas vyresniems, kitaip tariant, suaugusiems asmenims. Vartojama Švietimo įstatymo formuluotė, kur 18 str. 7 dalis nustato, kad PO paslaugos teikiamos pradėjusiems mokytis ir vyresniems asmenims.</p>
3.8.	Siūlytina įvertinti, ar neturėtų būti praplėsta Aprašo 20.4 papunkčio taikymo sritis nurodant ne tik profesinio mokymo įstaigas, kurių dalininkė ar viena iš dalininkų yra valstybė, bet papildant ir profesinio mokymo įstaigomis, kurių dalininkė ar viena iš dalininkų yra savivaldybė, taip pat nevalstybinėmis švietimo įstaigomis.	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Punktas papildytas.</p> <p>17.4. dirbančių profesinio mokymo įstaigose, kurių savininkas ar vienas iš dalininkų yra valstybė ar savivaldybė, santykis yra – 1: 800 (1</p>

		<p>karjeros specialistas 800 mokinių). Jis skaičiuojamas įvertinant mokinių, besimokančių pagal pirminio profesinio ir bendrojo ugdymo programas, skaičių.</p> <p>Dėl privačių profesinio mokymų įstaigų: plėsti profesinio orientavimo paslaugų tinklą į visas įstaigas – nebuvo politinio sprendimo. Reguliacijas siekiama įvesti įstaigose, kuriose mokslas finansuojamas VB lėšomis, kad lėšos būtų naudojamos efektyviai, ekonomiškai ir būtų išvengta jų švaistymo. Tikėtina, kad nevalstybinės švietimo įstaigos gali skirti kitokią dalį lėšų profesiniam orientavimui, todėl jų specialistų santykio nesiekama griežtai reglamentuoti ir paliekama jų diskrecijai spręsti.</p>
--	--	---